

Quy định thuế tối thiểu toàn cầu: Những tác động tới FDI và gợi ý chính sách đối với Việt Nam

TRẦN THỊ NGỌC QUYÊN*

VŨ THỊ HIỀN**

Tóm tắt: Quy định về thuế tối thiểu toàn cầu áp dụng cho các công ty đa quốc gia là một trong những quy định điều chỉnh quan trọng đối với các quốc gia trên thế giới, bởi vì đó là một nhóm chính sách trọng tâm thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài. Trong bài viết, nhóm tác giả thực hiện phương pháp nghiên cứu tại bàn và tham vấn chuyên gia quốc tế và trong nước, các nhà lãnh đạo của một số bộ, ngành, tổ chức của Việt Nam nhằm hệ thống những đặc điểm của quy định này dự kiến áp dụng năm 2023 tại các quốc gia trên thế giới và phân tích một số tác động đến nền kinh tế, đặc biệt thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài, từ đó nghiên cứu một số giải pháp đối với Việt Nam trong giai đoạn 2025 - 2030 nhằm đẩy mạnh cam kết tham gia luật chơi chung, điều chỉnh chính sách thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài, phối hợp đội ngũ nhân sự triển khai, phát triển các dự án mới, và xúc tiến đầu tư tại chỗ.

Từ khoá: Thuế tối thiểu toàn cầu, thu hút FDI, giải pháp, Việt Nam.

1. Mở đầu

Thực tiễn, các quốc gia luôn nỗ lực thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) nhằm hướng đến những mục tiêu phát triển bền vững (SDGs) và có nhiều yếu tố thuộc khung chính sách liên quan đến thu hút FDI vào một quốc gia và một chính sách nổi bật là chính sách thuế. Bên cạnh các yếu tố không liên quan đến thuế thì yếu tố thuế, cụ thể chính sách thuế minh bạch, dễ hiểu và ổn định, mức thuế, và ưu đãi thuế có tác động tích cực đến thu hút FDI (OECD, 2007). Mặc dù công cụ thuế không phải là yếu tố có tác động lớn nhất đến quá trình ra quyết định đầu tư, nhưng các quốc gia đang phát triển thường lựa chọn nhiều hơn và các chính sách thuế hấp dẫn đối với các dự án FDI vì: Dễ dàng

triển khai và dễ thuyết phục các bên liên quan do không cần phải trả trước chi phí.

Gần đây, tại châu Á nhiều quốc gia có sự điều chỉnh linh hoạt quy định pháp lý nhằm tăng cường thu hút FDI, cụ thể: Luật Đầu tư mới của Trung Quốc “giữ chân” các nhà đầu tư nước ngoài; Chính phủ Ấn Độ chủ động tiếp cận hơn 1.000 công ty Mỹ và có những chính sách ưu đãi đặc biệt dành cho các doanh nghiệp (DN) đang có kế hoạch cân nhắc rời Trung Quốc; Thái Lan công bố gói “tái định cư” cho các nhà sản xuất đang chuẩn bị rời khỏi Trung Quốc với hàng loạt chính sách ưu đãi lớn; và Chính phủ Việt Nam triển khai các chương trình hành động để thu hút đầu tư nước ngoài trong tình hình mới, sửa đổi Luật Đầu tư 2020, Luật Doanh nghiệp 2020 thực hiện (Nghị quyết

*,** Trường Đại học Ngoại thương